

1) Ἀφ' ὁρίσματος 1, ὁ ἰδ., κοιν. καὶ Πόντ. (Τραπ. κ.ά.) Τσακων. : Ἐβγαλε ὁ δεσπότης ἀφορισμὸν κοιν. Ἐπεσεν ὁ ἀφορισμὸς ἀπάνω τῇ Νάξ. || Φρ. Ἐχει πατριαρχικὸ ἀφορισμὸν (ἐπὶ ἀδηφάγου) Ἀνάφ. Τὸ πρᾶμα δὲν παίρνει ἄλλον ἀφορισμὸν (ἔφθασε εἰς τὸ ἀπροχώρητον) Πελοπ. (Τριφυλ.) || Ἀσμ.

Ὁλος ὁ κόσμος κι ἂν τὸ πῆ κι ὁ βασιλεὺς ποῦ ὀρίζει, δεσποτικὸς ἀφορισμὸς δὲ μᾶς ξεχωρίζει

Μεγίστ.

Τὸ κρῖμα νὰ 'χ' ἡ μάνα σου καὶ τ' ἄδικο οἱ γειτόνοι καὶ τὸν ἀφορισμὸν ὁ παππᾶς ποῦ δὲ μᾶς στεφανώνει

Ηπ. 2) Κατάρ, βλασφημία, κακολογία Πόντ. (Τραπ.) : Πολλὰ ἀφορισμοὺς εἶπεν. Συνών. βλαστήμια.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀφουρισμὸς Στερελλ. Αἰτωλ.) Ἀφορεσμός Ἀττικ. Πελοπ. (Βούρβουρ.)

ἀφορισμοχάρτι τό, ἀμάρτ. ἀφορισμοχάρτ' Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφ' ὁρίσματος ἢ ἀφορισμὸς καὶ χαρτί. Ἀφοριστικό, ὁ ἰδ.

ἀφοριστὲ ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀφορίζω.

Ὁ δι' ἐκκλησιαστικοῦ ἀφορισμοῦ τιμωρηθεὶς, ἀφωρισμένος.

ἀφοριστέας ὁ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀφορίζω καὶ τῆς καταλ. -έας, δι' ἣν ἰδ. -εάς.

Ἀνθρωπος βλάσφημος. Συνών. βλαστήμεας.

ἀφοριστής ὁ, ἀμάρτ. ἀφορεστής ΑΛασκαρ. Ἡθ 95.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀφορίζω.

Ὁ δι' ἐκκλησιαστικοῦ ἐπιτιμίου τιμωρῶν : Βλέπω ποῦ ἀφωρεσμένοι καὶ ἀφορεστέες εἰς τὴν ἰδία τρῦπα τοῦ διαόλου καταπᾶμε.

ἀφοριστικό τό, πολλαχ. ἀφουριστικό Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀράχ.) κ.ά. ἀφορεστικό Πελοπ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἀμάρτ. ἐπίθ. ἀφοριστικός ἢ κατ' εὐθείαν ἐκ τοῦ ρ. ἀφορίζω.

Ἐγγραφὸν τῆς ἀνωτάτης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς περιέχον τὸ ἐπιτίμιον τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ ἀναγινωσκόμενον ἐπ' ἐκκλησίας (παλαιότ.) ἐνθ' ἂν. : Ἡρθε ἀφοριστικό ἀπὸ τὸ δεσπότη. Ἐβγαλαν ἀφοριστικό πολλαχ. Συνών. ἀφορισμοχάρτι, ἀφοροχάρτι.

ἀφ' ὁρίστος ἐπίθ. (I) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) κ.ά. ἀφ' ὁρίστους Μακεδ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. *ἀφ' ὁρίστος < ἀφορίζω τοῦ ἀρχτικοῦ α προσλαβόντος σημασίαν στερητικὴν διὰ τοῦ ἀναβιβασμοῦ τοῦ τόνου. Ἰδ. ἀ- στερητ. 2α.

Ὁ μὴ ἀφορισθεὶς, ὁ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἀφορισμόν.

ἀφ' ὁρίστος ἐπίθ. (II) Πόντ. (Τραπ.) ἀφ' ὁρίστος Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπίθ. *φ' ὁρίστος < φ' ὀρίζω.

1) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἔχει τις ἐνδύσει ἐνθ' ἂν. : Ἀφ' ὁρίστα εἶν' τὰ παιδία Τραπ. 2) Ὁ μὴ περιβληθεὶς δι' ἐξωτερικοῦ περικαλύμματος ἐνθ' ἂν. : Ἀφ' ὁρίστο χαρτί (βιβλίον) Κοτύωρ.

Πβ. ἀφ' ὁρίστος, ἀφ' ὁρίστος (I).

ἀφορμάγρα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφορμή καὶ τῆς καταλ. -άγρα. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Γ 1594 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.)

Ἀφροσύνη, μανία, τρέλλα. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. ἐνθ' ἂν. «εἰς ἀφορμάγραν εἶδαμε ὁ πόθος πῶς τοῖς ῥίχτει».

ἀφορμάρις ἐπίθ. Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.) Κύθηρ. Χίος — Λεξ. Βλαστ.

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀφορμάρις, ὁ ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφορμή καὶ τῆς καταλ. -άρις.

1) Ὁ εὐκόλως ἐπιλαμβανόμενος πάσης ἀφορμῆς πρὸς ὀργήν, εὐερέθιστος, δύστροπος, φιλόνικος ἐνθ' ἂν. : Μὴ γίνεσαι ἀφορμάρις Χίος. Συνών. αἰτάρεις 2. 2) Ὁ μαινόμενος, παράφρων Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.) Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 824 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «μὰ παραμίλειε μοναχὸς κι ὡς ἀφορμάρις μοιάζει». 3) Θηλ. πληθ. ἀφορμαρές οὐσ., εἶδος κολοκυνθῶν αἱ ὁποῖαι γίνονται πρῶϊμως (αἱ τρόπον τινὰ ὀρμητικαὶ) Κρήτ.

Πβ. ἀφορμίαις.

ἀφορμεύω Ἀνδρ. Ἡπ. Πελοπ. (Κορινθ.) ἀφουρμεύω Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφορμή.

1) Ἐρεθίζομαι, ἐπιδεινοῦμαι, ἐπὶ δοτιήνων, τραυμάτων κττ. : Ἀφ' ὀρμευε ἡ πληγὴ Ἀνδρ. Ἡπ. Κορινθ. Ἀφ' ὀρμευε τὸ πονίδι Ἡπ. 2) Μεταβάλλομαι ἐπὶ τὸ χεῖρον Ἡπ. : Ἀφ' ὀρμευαν τὰ πράματα. Συνών. χειροτερεύω.

Πβ. ἀφορμίζω.

ἀφορμή ἡ, κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. κ.ά.) ἀφουρμή βόρ. ἰδιώμ. ἀφορμά Τσακων. ἀφορμή Πελοπ. (Λακων. Μάν.) ἴφορμή Κρήτ. (καὶ ἀφορμή) Κύπρ. (καὶ ἀφορμή) Μεγίστ. κ.ά. ἴφορμή Μακεδ. κ.ά. Πληθ. ἀφορμάδες Κύπρ. ἀφορμία τά, Πόντ. (Κερασ. Τραπ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀφορμή.

1) Ἡ πρώτη αἰτία πρὸς τινὰ ἐνέργειαν, αἰτιολογία, πρόφασις κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. κ.ά.) Τσακων. : Γυρεύει ἀφορμὴ νὰ μαλώσῃ - νὰ φύγῃ κττ. Δίνω ἀφορμή. Βρίσκω ἀφορμή. Μαλώνουν μὲ δίχως ἀφορμὴ κοιν. || Φρ. Ἀφορμὴ 'ς τὴν ἀφορμὴν (ἐπὶ συρροῆς προφάσεων). Ἀφορμὴ τοῦ δεῖνα (ἐξ αἰτίας τοῦ δεῖνα προβαλλομένου ὡς αἰτιολογίας τοῦ δεῖνα, οἶον : ἀφορμὴ τοῦ πατέρα της - τῆς μάνας της πῆγε καὶ τὸν βρῆκε, βρῆκε ἀφορμὴ τοῦ ἀδερφοῦ του καὶ δὲν ἤρθε κττ.) Ἀφορμὴ νὰ (προβαλλομένης ὡς προφάσεως τούτου ἢ ἐκείνου, οἶον : ἀφορμὴ νὰ πῆ νερὸ μᾶς τὸ 'σκασε, ἀφορμὴ νὰ πάῃ 'ς τὴ δουλειά του δὲν ἤρθε νὰ μᾶς βρῇ κττ.) Ἀφορμὴ τὸ δεῖνα (συνών. τῇ προηγουμένῃ, οἶον : ἀφορμὴ ἢ ἀρρώστια ζήτησε χρήματα, ἀφορμὴ τὸ κρύο δὲν βγαίνει ἀπὸ τὸ σπῖτι κττ.) σύνθηθ. Ἀφορμὴ γιὰ τὸ δεῖνα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κάλυμν. Ἀφορμὲς τί (συνών. τῇ προηγουμένῃ, οἶον : ἀφορμὲς τί δὲν ἀκούει - κοιμᾶται κττ.) Θράκ. (Γέν.) Ἀφορμῆς ποῦ (ἐπειδὴ, διότι, οἶον : ἀφορμῆς ποῦ δὲν τὴν φωνάξανε πρῶτῃ δὲ μπῆκε 'ς τὸ χορὸ) Λεξ. Δημητρ. Γυρεύκει ποῦ τὴν πέτραν ἀφορμὴν (ἐπὶ τοῦ μηχανωμένου αἰτίαν) Κύπρ. Κόβω τὴν ἀφορμὴν (ἀφαιρῶ τὴν αἰτίαν) Ἀνδρ. Κάνω ἀφορμὴν (ὑποκρίνομαι) Γέν. || Παροιμ.

ἴφορμή γιὰ τὸ βασιλικὸ | πίν-νει τσαὶ γάστρα τὸ νερὸ (ἐπὶ τοῦ ἐξ αἰτίας ἄλλου ὠφελουμένου, συνών. παροιμ. γιὰ χάρι τοῦ βασιλικοῦ ποτιζέται κ' ἡ γλάστρα) Μεγίστ. || Γνωμ. Λεῖψε τὴν ἀφορμὴ μὴ σοῦ κολλήσῃ κρῖμα (ἐπὶ ἀθεμίτου πράξεως) Θήρ. || Ἀσμ.

Πῶς νὰ τὸ εἰπῇ τῆς μάνας της καὶ πῶς νὰ τὴν γελάσῃ, ποῖαν ἀφορμὴ νὰ τῆς εὐρῇ νὰ πάῃ 'ς τὴ βρούσι ἐξώρας Ἡπ.

Σὰν δὲν ἤθελες φιλία, γιατί ἔδινες ἀφορμὴ κ' ἔβανες καὶ τὴν ψυχὴ μου σὲ μεγάλη ταραχή;

Ζάκ. Συνών. αἰτία 1. β) Αἰτία κοιν.: Ἀρρώστησε βαρῆ, εἶχε τὴν ἀφορμὴν ἀπὸ καιροῦ. Ἔπεσε ὁ τοῖχος, εἶχε τὴν ἀφορμὴν. Πέθανε πολλὸν νέος, εἶχε τὴν ἀφορμὴν. 2) Αἰτία νόσου πολλαχ.: Παροιμ. φρ. Ἔμπα ἀγκάθι, ἔμπα ἀφορμὴ (ἐπὶ αἰτίας προκαλούσης σκάνδαλον) Πελοπν. (Ἡλ.) Συνών. αἰτία 2. β) Ἐλαφρὸν κρυολόγημα ἢ συνάχι Χίος: Τὸν ἐπίασεν ἀφορμὴ. γ) Ἐπιδημία γρίπης Ἰων. (Κρήν.): Σέρνεται ἀφορμὴ. δ) Λύσσα Εὐβ.: Ἔχει ὁ σκύλλος τὴν ἀφορμὴν. 3) Ἐρεθισμός, ἐπὶ πληγῆς Πελοπν. (Γύθ.): Ἐπφδ.

Βάλε ἀπ' τῆς ἐλαιᾶς τὸ δάκρυ | καὶ ἀπ' τοῦ σκύλλου τὸ μαλλὶ
νὰ γιάνη καὶ ἀφορμὴ νὰ μὴν ἰδῇ
(ἐνν. τὸ δάγκωμα τοῦ σκύλλου). 4) Ὁ περὶ τινος γινόμενος λόγος, μνεῖα Μεγίστ.: Τὴν ἀφορμὴν μας ἔχουνε (περὶ ἡμῶν ὁμιλοῦν). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀναθυμεθῆ, ἔτι δὲ ἀφιλογῆ 1 δ. 5) Μομφή, ψόγος, κατηγορία Λεξ. Δημητρ.: Ἄσμ.

Βαρεῖα ἀφορμὴ μοῦ ῥοῖζανε πῶς φίλησα κορίτσι.
Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀφιλογῆ 2 β.

ἀφορμιάζομαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφορμῆ.

Προφασίζομαι. Συνών. ἀφορμολογῶ.

ἀφορμιάρικος ἐπίθ. Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ἀφορμιάρικο οὐδ. τοῦ ἐπίθ. ἀφορμιάρεις.
Ἀφορμιάρεις 1, ὁ ἰδ.

ἀφορμιάρης ἐπίθ. Ζάκ. Κεφαλλ. Πελοπν. (Λακων.)
κ.ά. ἀφορμιάρης Πελοπν. (Λακων.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφορμῆ καὶ τῆς καταλ. -ιάρης.

1) Εὐερέθιστος, ὀξύθυμος Ζάκ. Κεφαλλ.: Παροιμ. Κόλος ἀφορμιάρης πορδὲς γεμᾶτος (ἐπὶ τοῦ μὴ δυναμένου νὰ καταλίπη κακὰς συνηθείας) Ζάκ. Συνών. ἀναφτερὸς 2, ἀράθυμος 2, ἀφορμιάρικος. β) Τρελλὸς Κεφαλλ.

2) Ἐκεῖνος τοῦ ὁποῖου τὰ τραύματα ἐρεθίζονται εὐκόλως Πελοπν. (Λακων.) Συνών. ἀφορμοκρέατος, κακόχυμος.

Πβ. ἀφορμάρης.

ἀφορμιζῶ κοιν. ἀφουρμιζον βόρ. ἰδιώμ. ἀφρομίζω Πελοπν. (Ἀρεόπ. Λακων. Μάν.) ἴφορμιζω Κρήτ. κ.ά. ἀφορμάω Πελοπν. (Αἴγ. Καλάβρυτ. Κόρινθ. Μεσσ.) κ.ά. ἀφορμάου Πελοπν. (Ἀνδροῦς.) ἀφουρμάου Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀφορμῆ.

1) Ἐρεθίζομαι, φλογίζομαι, ἐπὶ τραύματος, δοθιῆνος κττ.: Μ' ἀφώρμισε ἢ πληγὴ μου - τὸ σπυρὶ μου κττ. Τὸ κέντησε τὸ σπυρὶ μὲ καρφίτσα καὶ ἀφώρμισε κοιν. Μ' ἀφώρμισε ὁ πόνος Πελοπν. (Βούρβουρ.) Ἀφώρμισε τὸ πόνημα Κύθηρ. Μῆλ. Καὶ μετβ. ἐρεθίζω διὰ τῆς προσψαύσεως, ἐπὶ πληγῆς κττ. σύνηθ.: Ἀφορμιζῶ τὴν πληγὴν. Συνών. ἀγγρίζω 1 β.

β) Γεννᾶται ἐν ἐμοὶ φλογισμένον τραῦμα ἢ φλογισμένος δοθιῆν κττ. κοιν.: Ἐμπῆκαν ἀγκάθια ἔς τὰ πόδια μου καὶ ἀφώρμισε τὸ κρεῖας μου. Μοῦ ἀφορμιζεῖ τὸ χέρι ἅμα μοῦ μπῆ κανένα ἀγκάθι. γ) Προκαλῶ φλογισμένον τραῦμα Πελοπν. (Μεσσ.): Τ' ἀγκέλωμα τῆς φραγκοσυγκῆς ἀφορμάει.

δ) Ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἶμαι ἀφορμοκρέατος, κακόχυμος Πελοπν. (Καλάβρυτ.): Ἐγὼ δὲν ἀφορμάω εὐκολα. 2) Ἐξίσταμαι τῶν φρενῶν ὑπὸ ὀργῆς κττ., ὀργίζομαι, μαίνομαι Κρήτ.: Ἐφώρμισε πάλι καὶ ἤβαλε τοῖς φωνές. Ἐφώρμισε σήμερον νὰ μάσες πνίξη. Μὴν εἶσαι ἀφωρμισμένος, γιατί ἐγὼ δὲ σοῦ φταίω. Ἡ σημ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 147 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «δὲ μπορῶ ἔς τὸν κόσμον μπλεῖ νὰ ζήσω, | γ' αὐτὶ βαλα ἕνα λογισμό καὶ στέκω ν' ἀφορμισώ»

(πάω νὰ τρελλαθῶ). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀφρονίζω 3, ἔτι δὲ ἀφρίζω Β 1. 3) Καταλαμβάνομαι ἀπὸ συνάχι Χίος. Συνών. συναχώνομαι. 4) Μετοχ. ἀφωρμισμένος, ὁ κακῶς διατεθειμένος, ὁ ἔχων ἀφορμὴν πρὸς νόσον ἢ προαισθανόμενος νόσον Κεφαλλ. Πάρ. Τῆλ. Χίος: Δίχως νὰ εἶναι ἀφωρμισμένος ἔρρεψε ἔς τὰ πόδια του Πάρ. Εἶμαι σὰν ἀφωρμισμένος σήμερον Τῆλ. Χίος.

Πβ. ἀφορμεύω.

ἀφόρμισι ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀφορμιζῶ. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἐρωτοκρ. Α 1847 «ὡς ἤνοιξε καὶ δὲ θωρεῖ τὴ στόρησιν ἐκείνη, | σ' ἀφόρμισι τὸν ἔρριξε καὶ ἄλλος ἐξαναγίνη».

Παραφροσύνη, φρενοβλάβεια.

ἀφορμίτσα ἢ, Θράκ. (Αὐδήμ.) Πόντ. (Ἰνέπ.) Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Πελοπν. (Λακεδ.) ἀφουρμίτσα Ἡπ.

Ἵποκορ. τοῦ οὐσ. ἀφορμῆ διὰ τῆς καταλ. -ίτσα.

Μικρὰ ἀφορμὴ, πρόφασις ἐνθ' ἀν.: Παροιμ.

Ἀφορμίτσα γύρευε | καὶ ὁ Θεὸς τοῦ τὴν ἔδωκε
Ἀρτάκ. Πάνορμ.

Ἀφορμίτσα γύρευα, | σκούνησέ με καὶ ἔπεσα
(ἐπὶ παιδίου ζητοῦντος οἰανδήποτε ἀφορμὴν διὰ νὰ κλάψῃ) Αὐδήμ. || Ἄσμ.

Μὰ τί ἀφορμίτσα νὰ τοῦ βρῶ γὰ νὰ -ν- τόνε σκοτώσω;
Λακεδ.

ἀφορμοκρέατος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Καλάβρυτ. Μάν.) ἀφορμόκρεατος Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀφορμιζῶ καὶ τοῦ οὐσ. κρέας.

Ἐκεῖνος τοῦ ὁποῖου δοθιῆν τις, ἀμυχή ἢ μικρὸν τραῦμα εὐκόλως ἀφορμιζεῖ, ἐρεθίζεται ἢ πυορροεῖ. Συνών. ἀφορμιάρης 2, κακόχυμος.

ἀφορμολόγημα τό, ἀμάρτ. ἀφορμολόγημα Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀφορμολογῶ.

Δικαιολογία, πρόφασις: Ταῦτα ποῦ μ' λές εἶναι ἀφορμολόγηματα. Συνών. ἀφορμολόγι.

ἀφορμολόγι τό, ἀμάρτ. Πληθ. ἀφορμολόγια Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφορμῆ καὶ λόγος.

Ἀφορμολόγημα, ὁ ἰδ.: Παροιμ. φρ.

Ἀφρομὲς καὶ ἀφρομολόγια | τοῦ παπᾶ τὰ κοβολόγια
(ἐπὶ τοῦ προφασιζομένου ἀνύπαρκτον αἰτίαν πρὸς δικαιολογίαν).

ἀφορμολογῶ ἀμάρτ. Μέσ. ἀφορμολοοῦμαι Κύπρ.
Τὸ μεσν. ἀφορμολογῶ.

Εὐρίσκω ἀφορμὰς, προφάσεις. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. 1, 134 (ἐκδ. RDawkins) «τὸ σουπέρπιον γένος τῶν Γενουβίων καὶ παράβουλον, ὅπου πάντα πλημμελοῦσαν νὰ πάρουν τὴν Κύπρον καὶ ἀφορμολογοῦσαν, ἠδύραν ἀφορμὴν τοῦ μαλωμάτου». Συνών. ἀφορμιάζομαι.

ἀφορμόχορτο τό, ἀμάρτ. ἀφουρμουχόρτ' Στερελλ. (Ἀγγραφ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀφορμῆ καὶ χόρτο.

Τὸ φυτὸν πεντάφυλλον τὸ ποδοφόρον (pontentilla pedata) τῆς τάξεως τῶν ροδωδῶν (rosaceae), προσκολλώμενον ἐπὶ τῶν ἐνδυμάτων, τὸ οἶονε ζητοῦν ἀφορμὴν νὰ πιαστῇ. [**]

ἀφορολόγητος ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀφορολόγητος.

1) Ὁ μὴ ὑποβαλλόμενος ἢ ὁ μὴ ὑποβληθεὶς εἰς φόρον: Φρ. Ἐφαγε κοντόχορτο ἀφορολόγητο (δηλ. πολὺ, ἐπὶ